

POWSTANIE WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO W POLITECHNICE CZĘSTOCHOWSKIEJ ORAZ JEGO DZIAŁALNOŚĆ

Aleksander Kazimierz GAŚIORSKI

Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej
tel.: 34 3250 801 e-mail: alekg@pcz.czest.pl

Streszczenie: W pracy przedstawiono powstanie Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie (1949 rok), przemianowanej na Politechnikę Częstochowską (1955 rok) oraz powołanie przez rektora tej Szkoły Katedry Elektrotechniki na Wydziale Mechanicznym (1951 rok), a następnie formalne przypisanie tej Katedry zarządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego do Wydziału Metalurgicznego (1953 rok). Po podniesieniu rangi Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie do Politechniki Częstochowskiej pokazano przyczyny pojawienia się tendencji do likwidacji uczelni (drugiej politechniki w województwie katowickim), powodujące działania zmierzające do zapobieżeniu regresowi poprzez próby powołania nowego Wydziału Elektrycznego. Przedstawiono wszystkie etapy działania ludzi techniki od 1962, roku prowadzące do utworzenia w marcu 1966 roku Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Pokazano również władze i uprawnienia wydziału, jego wszystkie samodzielne jednostki, kształcenie prowadzone na wydziale oraz budynki, w których wydział funkcjonuje od 1966 roku do połowy 2020 roku.

Słowa kluczowe: Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej, Katedra Elektrotechniki, powołanie Wydziału, funkcjonowanie Wydziału.

1. WSTĘP

Autor tej pracy od 1969 roku do 2018 roku związany był z Wydziałem Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej poprzez pięcioletnie studia i czterdziestoczteroletnią pracę naukowo-dydaktyczną na swoim Wydziale. Wyniesione z domu rodzinnego zainteresowanie historyczne spowodowały to, że stosunkowo wcześniej zaczął gromadzić materiały dotyczące nie tylko historii i rozwoju elektryki, ale również działań macierzystej uczelni oraz rozwoju swojego Wydziału. Pozyskiwane materiały pozwoliły autorowi na napisanie publikacji dotyczących kolejnych „epok” macierzystej uczelni [1, 2, 3], rozwoju elektryki na ziemi częstochowskiej [4, 5, 6,] oraz działalności Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich [7, 8]. Przedstawił również Katedrę Elektrotechniki i Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej w kilku publikacjach [9, 10, 11]. Publikacje autora umieszczone w bibliografii były wykorzystywane w tej pracy bez ich przypisania do konkretnych zdarzeń. Na uwagę czytelnika zasługują również praca zbiorowa pod redakcją prof. dr hab. inż. Zygmunta Biernackiego [12] oraz dobrze udokumentowana praca wspomnieniowa napisana przez dziekana-założyciela wydziału prof. dr inż. Jana Gottfrieda

[13]. Publikacje te również były wykorzystane w tej pracy bez ich przypisania do fragmentów tekstów.

Przepisy prawne, regulujące powstawanie jednostek bądź zmiany ich funkcjonowania na uczelni podano w treści pracy. Jako ilustracje wykorzystano materiały pochodzące ze zbioru autora, Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej oraz książek [1, 2, 11]. Wszelkie wartości dotyczące liczby osób (studentów, pracowników) związanych z Wydziałem z przyczyn naturalnych ulegają ciągłej zmianie, dlatego w tej pracy zostały one podane w sposób przybliżony.

2. UTWORZENIE PAŃSTWOWEJ UCZELNI TECHNICZNEJ W CZĘSTOCHOWIE, POWOŁANIE KATEDRY ELEKTROTECHNIKI

Przed rokiem 1949 w Częstochowie funkcjonowały uczelnie wyższe:

- na podstawie breve papieża Klemensa X „*Ex infunatio nobis*” z 3 kwietnia 1671 roku w klasztorze na Jasnej Górze *Studia Generalia* (Uniwersytet Jasnogórski) dla zakonu Paulinów funkcjonujące do 1918 roku [14],
- Tajny Uniwersytet Ziemi Zachodnich, działający w czasie II wojny światowej (lata 1943-1945), w Częstochowie prowadzący między innymi Wydział Politechniczny kierowany przez prof. dra Tadeusza Woyno. W ramach tego wydziału działa również Sekcja Elektrotechniki (listopad – grudzień 1944 r.). Wykłady na wydziale prowadzili profesorowie rozwiązanych uczelni akademickich Poznania, Wilna, Lwowa i Warszawy. Liczba słuchaczy tego wydziału przekroczyła 100 studentów. Wydział ten zasilili: prof. dr Witold Pogorzelski i prof. dr Kazimierz Zarankiewicz z Politechniki Warszawskiej, dr Włodzimierz Ścisłowski, doc. dr Zenon Waraszkiewicz, inż. Stanisław Król, inż. Roman Sobolski, inż. Aleksy Piątkiewicz, prof. dr Stanisław Łukasiewicz z Politechniki Lwowskiej (od 1945 roku organizator polskiej Politechniki Gdańskiej i jej pierwszy rektor) i inni. Słuchaczy kursów akademickich rekrutowano na podstawie matur przedwojennych lub zaświadczeń o złożeniu egzaminu dojrzałości w czasie wojny. Kursy te z chwilą powstania po wojnie wyższego szkolnictwa państwowego były zaliczane jako lata studiów i pozwoliły ich uczestnikom na dokończenie studiów uniwersyteckich lub politechnicznych. Po zakończeniu wojny nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kursach opuścili Częstochowę, zasilając

powstające uczelnie na ziemiach odzyskanych [15]. Działający w krańcowo trudnych warunkach Wydział Politechniczny pokazał, że w Częstochowie może funkcjonować uczelnia techniczna i rozbudził ambicje miejscowego społeczeństwa.

• Wyższa Szkoła Administracyjno-Handlowa (działająca w latach 1945-1950), której koncesjonariuszem była Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie [1].

Po długich staraniach powołanych Komitetów, decydentów przemysłu, władz miasta administracyjnych i politycznych, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1949 roku w sprawie utworzenia Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie (Dz. U. RP Nr 61, z 19 grudnia 1949, poz. 480) powoływało Szkołę Inżynierską jako wyższą szkołę zawodową z jednym Wydziałem Mechanicznym (od roku 1953 Wydziałem Budowy Maszyn), z uprawnieniami do nadawania absolwentom tytułu inżyniera. Po egzaminie wstępnym przyjęto pierwszych studentów na 3 oddziały, w tym oddział elektryczny (prądy silne). Ostatecznie oddziału tego z powodu braku kadry nie uruchomiono.

W roku następnym Rozporządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki z 12 lipca 1950 r. (Dz. U. RP nr 35 z 23 sierpnia 1950 r., poz. 317) utworzono w Szkole Inżynierskiej w Częstochowie dwa wydziały Metalurgiczny oraz Włókienniczy (zlikwidowany w 1961 roku).

Na Wydziale Mechanicznym prowadzono pierwsze Wykłady w Szkole Inżynierskiej w Częstochowie z przedmiotów elektrycznych na poziomie wyższym. Od 1 września 1951 roku rektor Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie powołał na Wydziale Mechanicznym Katedrę Elektrotechniki z kierownikiem mgr inż. elektrykiem Stanisławem Makan. Uruchomiono laboratorium elektrotechniki ogólnej. W Katedrze Elektrotechniki zatrudniono pierwszych pracowników. Zarządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego z 11 lutego 1953 roku (Monitor Polski 1953, nr A16, poz. 227) został ustalony schemat organizacyjny uczelni. Zatwierdzone zostały katedry i zakłady istniejące dotychczas na mocy zarządzeń wewnętrznych rektora oraz ich przydział do poszczególnych wydziałów. Jednocześnie Wydział Mechaniczny został przemianowany na Wydział Budowy Maszyn. Zgodnie z tym zarządzeniem, Katedra Elektrotechniki (kierownik mgr inż. elektryk Stanisław Maria Makan) z zakładami Podstaw Elektrotechniki (kierownik mgr inż. elektryk Bolesław Misiewski) oraz Urządzeń i Napędów Elektrycznych (kierownik mgr inż. elektryk Stanisław Maria Makan) została umieszczona na Wydziale Metalurgicznym. W 1954 roku Katedra pozyskała nowe większe pomieszczenia na parterze Gmachu Głównego Szkoły Inżynierskiej (ul. J. H. Dąbrowskiego, dawne koszary 27. Pułku Piechoty II RP), przeniosła i rozszerzyła laboratorium. Kierownikiem katedry został mgr inż. elektryk Bolesław Misiewski.

Uchwałą nr 701 Rady Ministrów z 3 września 1955 roku (Monitor Polski 1955 r., Nr 83, poz. 987) w sprawie zmian organizacyjnych w wyższym szkolnictwie technicznym, przemianowała Szkołę Inżynierską w Częstochowie na Politechnikę Częstochowską, natomiast Uchwałą nr 700 Prezydium Rządu z 3 września 1955 roku (Monitor Polski 1955 r., Nr 83, poz. 989) upoważniono wszystkie istniejące wydziały uczelni do nadawania dyplomów ukończenia studiów drugiego stopnia (czyli do nadawania tytułu magistra inżyniera odpowiedniej specjalności).

W dniu 16 listopada 1951 roku odbyło się zebranie założycielskie Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich (SEP) w Częstochowie. Koło Zakładowe Stowarzyszenia Elektryków Polskich przy Katedrze Elektrotechniki Politechniki Częstochowskiej (po pół roku przemianowanego na Koło SEP przy Politechnice Częstochowskiej) zostało powołane 12 lutego 1959 roku na zebraniu założycielskim zorganizowanym w pomieszczeniach Katedry Elektrotechniki.

Po obronie doktoratu na Politechnice Warszawskiej i uzyskaniu w 1959 roku stopnia docenta, pracownik uczelni elektryk doc. dr inż. Jan Gottfried został mianowany z dniem 1 października 1959 roku kierownikiem Katedry Elektrotechniki. Należy dodać, że doc. dr inż. Jan Gottfried w latach 1961-1962 pełnił funkcję prodziekana, a w latach 1964-1966 dziekana Wydziału Metalurgicznego.

3. PRÓBY LIKWIDACJI POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ I PRZECIWSZTAWIANIE SIĘ IM POPRZEZ ROWÓJ

Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 roku o zmianach podziału administracyjnego Państwa (Dz. U. RP nr 28 z 28 czerwca 1950 r., poz. 255) przeniosła Częstochowę i powiat częstochowski z województwa kieleckiego do województwa katowickiego. W województwie katowickim funkcjonowała od 1945 roku duża Politechnika Śląska i nie należy się dziwić, że na rozwój tej uczelni były skierowane wszelkie działania władz politycznych i administracyjnych z wojewódzkich Katowic. Niespodziewanie, ku zaskoczeniu władz wojewódzkich, w 1955 roku Szkołę Inżynierską w Częstochowie przemianowano w Politechnikę Częstochowską. W ten sposób na terenie jednego województwa znalazły się dwie państwowe politechniki. Po likwidacji w 1961 roku Wydziału Włókienniczego, Politechnika Częstochowska mająca dwa wydziały (Wydział Budowy Maszyn i Wydział Metalurgiczny) i posiadająca bardzo słabe poparcie katowickich władz politycznych i administracyjnych, otrzymywała z ministerstwa coraz niższe limity przyjęć studentów na studia dzienne i wieczorowe. W opinii władz i pracowników uczelni oraz władz i mieszkańców miasta, zmierzała prostą drogą do likwidacji. Władze uczelni, a szczególnie rektor prof. dr inż. Wacław Sakwa, postanowiły zaradzić tym trendom likwidacyjnym poprzez rozwój, czyli otwarciem nowego wydziału. Na uczelni istniały dwie dziedziny techniki, które nie miały własnych wydziałów, a posiadały przyzwoitą kadrę i w miarę dobre laboratoria: budownictwo oraz elektrotechnika. Ale w miarę dobra kadra naukowo-dydaktyczna i posiadane laboratoria jeszcze nie pozwalały na utworzenie wydziału. Większą mobilność i możliwości oddziaływania wykazywali elektrycy i dlatego postanowiono utworzyć na uczelni Wydział Elektryczny. Głównym animatorem tych działań był kierownik Katedry Elektrotechniki, urzędujący prodziekan, a następnie dziekan Wydziału Metalurgicznego doc. dr inż. Jan Gottfried.

W istniejących wtedy warunkach politycznych myśl utworzenia wydziału formalnie powinna „zakiełkować” poza uczelnią, tym bardziej, że na początku lat sześćdziesiątych w rozbudowujących się elektroenergetyce i przemyśle częstochowskim oraz przemyśle, a także elektroenergetyce nieodległych: Śląska, Łodzi i Krakowa odczuwano i artykułowano duży brak inżynierów elektryków różnych specjalizacji.

4. POWSTANIE WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

4.1. Formalne wystąpienie Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich o powołanie Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej i przyczyny uzyskania poparcia

Formalny wniosek o utworzenie Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej złożył, po zebraniu sprawozdawczo-wyborczym w dniu 14 kwietnia 1962 roku Oddział Częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich. O złożenie takiego wniosku do władz, po dyskusji o braku inżynierów elektryków oraz elektroenergetyków, zaapelował wieloletni członek stowarzyszenia doc. dr inż. Jan Gottfried. Elektroenergetyka oraz górnictwo zgłaszały bez przerwy braki kadrowe na stanowiskach inżynierów elektroenergetyków i elektryków. Dlatego propozycja powołania Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej spotkała się z doskonałym przyjęciem zarówno w Zarządzie Zakładów Energetycznych Okręgu Południowego (ZEOPd) w Katowicach, jak również w Ministerstwie Górnictwa i Energetyki, bo przynajmniej w części rozwiązywała problem. Ówczesny Minister Górnictwa i Energetyki Jan Mitręga, członek KC PZPR oraz poseł na Sejm PRL wsparł częstochowską inicjatywę. Ponieważ wcześniej wielokrotnie na posiedzeniach rządu przedstawiał sprawy braków kadrowych w swoim resorcie, dlatego w połowie 1962 roku omawiając braki kadrowe w elektroenergetyce, przedstawił sposób złagodzenia tego problemu poprzez otwarcie nowego wydziału elektrycznego na politechnice w Częstochowie, prowadzącego studia dzienne dla młodzieży pomaturalnej i studia wieczorowe dla doświadczonych fachowców - praktyków. Omawiając plany perspektywiczne rozwoju elektroenergetyki, jednocześnie podniósł możliwość skierowania tam wykształconej kadry do budowy nowych bloków i linii elektroenergetycznych, co realnie zwiększyłoby przesył energii elektrycznej ze Śląska na północ kraju, a nawet umożliwiło jej sprzedaż za granicę. Tak naświetlona sprawa zyskała pełne poparcie prezesa Rady Ministrów Józefa Cyrankiewicza i Ministra Szkolnictwa Wyższego Henryka Golańskiego. Jednocześnie, jako członek Komitetu Centralnego PZPR, Jan Mitręga przedstawiając tam podobnie sytuację perspektyw planowego rozwoju elektroenergetyki i pozyskania dla niej wykształconych kadr, również uzyskał dla tej sprawy poparcie centralnych władz partyjnych, które szybko zmieniło nastawienie Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach do sprawy powstania Wydziału Elektrycznego, wzmacniającego Politechnikę Częstochowską. Działania te stworzyły dobrą atmosferę u ówczesnych władz centralnych i władz politycznych kraju dla sprawy powstania Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej. Były podstawą do podjęcia zdecydowanych formalnych działań w Częstochowie, a do pomocy w organizacji wydziału włączyli się częstochowscy inżynierowie i ich organizacje wszystkich specjalności. Po oficjalnych rozmowach z rektorem Politechniki Częstochowskiej profesorem Waławem Sakwą, delegacja inżynierów z Częstochowy przeprowadziła rozmowy w Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego. Otrzymano ustną zgodę na utworzenie wydziału, pod warunkiem spełnienia określonych warunków organizacyjnych i kadrowych. Poproszono również o formalne wystąpienie o otwarcie wydziału, konieczne z poparciem władz administracyjnych miasta, powiatu, organizacji inżynierskich, zakładów przemysłowych i czynników społecznych.

4.2. Trudne przygotowania do otwarcia Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej

Na początku 1963 roku przygotowano formalne wnioski, pod którym podpisy złożyły władze polityczne oraz administracyjne miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego, kierownictwa zakładów przemysłowych, stowarzyszenia i organizacje działające w mieście oraz sami technicy i inżynierowie elektrycy zrzeszeni w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich Oddział w Częstochowie. Głównym wnioskodawcą był Oddział Częstochowski Naczelnej Organizacji Technicznej (pismo 1125/NOT/63), a wniosek z maja 1963 roku skierowany został do Ministra Szkolnictwa Wyższego z prośbą o powołanie Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej, w miejsce będącego w likwidacji Wydziału Włókienniczego. Prośbę tę podpisali imiennie między innymi przedstawiciele elektroenergetyki zawodowej i przemysłowej, dyrektorzy miejscowych zakładów włókienniczych, huty żelaza i wielu innych przedsiębiorstw częstochowskiego okręgu przemysłowego oraz przedstawiciele instytucji państwowych, oświatowych, spółdzielczych i rzemieślników.

Departament Studiów Technicznych Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego pod koniec 1963 roku postawił warunki organizacji wydziału, takie jak: opracowanie perspektywicznego planu studiów i przewidywanych specjalności, określenie struktury wydziału, proponowanych katedr oraz składy (imiennie) przyszłego personelu naukowego, dydaktycznego i technicznego, opracowanie planu laboratoriów oraz ich wyposażenia, opracowanie planu zapotrzebowania na pomieszczenia do celów dydaktycznych, naukowych i administracyjno-socjalnych.

Warunkiem powołania wydziału i przyznania odpowiednich kredytów na budowę jego budynków było opracowanie koncepcji budynków i dostarczenie jej do ministerstwa najpóźniej do końca 1965 roku. Gdyby warunki były spełnione, a koncepcja była dostarczona przed terminem, wtedy wydział mógłby być uruchomiony wcześniej niż w 1967 roku. W trakcie przygotowania opracowania mogło być ono konsultowane z ekspertami ministerstwa. Od razu przystąpiono do pracy. Zamierzeń tych, mimo pomocy rektora Politechniki Częstochowskiej prof. dr inż. Waławę Sakwę, władz miasta, zakładów przemysłowych częstochowskiego okręgu przemysłowego oraz członków NOT i SEP, nie dało się w ówczesnych warunkach zrealizować (gospodarka planowa – wszystko zaplanowane na długie okresy naprzód) w nierealnie krótkim terminie, dlatego spełnienie kryteriów ministerstwa (kadra i dobrze wyposażona baza materialna) było niemożliwe, a otwarcie wydziału, mimo bardzo intensywnie prowadzonych działań, przeciągało się.

Po przeprowadzeniu niezbędnych konsultacji politycznych i społecznych w województwie, mieście oraz w środowisku akademickim, rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr inż. Waławę Sakwa w dniu 25 stycznia 1964 roku przysłał do doc. dr inż. Jana Gottfrieda pismo (R-25a/1/63/64) powierzające mu organizację Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej.

Na początku 1964 roku władze uczelni zorganizowały Zespół ds. powołania Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej. Oprócz władz uczelni członkami zespołu byli wszyscy pracownicy Katedry Elektrotechniki oraz wszyscy członkowie Koła SEP przy Politechnice Częstochowskiej. Zespołowi przewodniczyli kolejni rektorzy uczelni: prof. dr inż. Waławę Sakwa do 1965 roku oraz doc. dr inż. Jan Grajcar od 1965 roku. Zespół działał do chwili formalnego zakończenia pierwszego naboru, to jest do

września 1966 roku. Jednak główny ciężar prac spadł na organizatora Wydziału, pracowników Katedry Elektrotechniki Wydziału Metalurgicznego Politechniki Częstochowskiej oraz Koło Zakładowe SEP przy Politechnice Częstochowskiej. Skuteczne działania zmierzające do pozyskania kadry naukowo-dydaktycznej dla wydziału przeprowadził doc. dr inż. Jan Gottfried. Doskonałym magnesem przyciągającym kadrę były nowe mieszkania oferowane przyszłym pracownikom wydziału przez Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie, stosunkowo duże i w dobrych punktach miasta. Do chwili formalnego utworzenia wydziału, pozyskani pracownicy wyrażali warunkową zgodę na zatrudnienie.

W planach, powstający wydział ukierunkowano na kształcenie silnoprądowców, na studiach dziennych magistrów inżynierów, na studiach wieczorowych inżynierów na specjalizacji (dziś kierunku) Elektrotechnika Przemysłowa na specjalnościach dyplomowania: Elektroenergetyka oraz Przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej. Jednolite dzienne studia magisterskie miały trwać 5,5 roku, wieczorowe studia inżynierskie miały trwać przez okres 4,5 roku, przez 5 dni tygodnia przez 4 godziny dziennie. Do specjalizacji dostosowano zespół planowanych 8 katedr, które wraz z proponowaną obsadą personalną zostały przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego w pełni zaakceptowane.

Od 1963 roku przystąpiono do organizacji nowych laboratoriów i pracowni naukowych. Opracowano ich zakresy badawcze oraz potrzeby aparaturowe, wyszukano producentów, przygotowano zamówienia i przystąpiono do zakupu aparatury dla laboratoriów i pracowni naukowych nowego wydziału. Komplet nowoczesnej aparatury dla przedmiotów związanych z elektroenergetyką Zakłady Energetyczne Okręgu Południowego przekazały powstającemu wydziałowi w darze wraz z całym wyposażeniem dla sal laboratoryjnych. Nowe laboratoria umieszczano w Gmachu Głównym Politechniki Częstochowskiej (ul. J. H. Dąbrowskiego).

4.3. Założenia do projektów budynków wydziału

W czerwcu 1964 roku przygotowano wstępne założenia do wykonania projektu budynków dla Wydziału Elektrycznego wraz z wyposażeniem. Po wszelkich ustaleniach technicznych, w styczniu 1965 roku gotowe założenia projektowe (wytyczne) budynków Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej przesłano do Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w Warszawie, otrzymując bardzo przychylną opinię. Należy dodać, że projekt był przygotowany tak dobrze, że na wniosek ministerstwa, w październiku 1965 roku zlecono tej samej grupie osób z Częstochowy opracowanie założeń projektowych dla budynku Wydziału Elektrycznego i Biblioteki Głównej nowo powstałej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. W niedługim czasie po złożeniu materiałów urzędnicy ministerstwa wskazali ustnie 1966 rok jako rok uruchomienia Wydziału. Po zatwierdzeniu założeń szczegółowych przez ministerstwo, na początku 1966 roku przystąpiono do dokładnego opracowania koncepcji realizacyjnej wydziału wraz ze wszechstronnym i szczegółowym uzasadnieniem. Tę dużą i terminową pracę wykonali członkowie koła SEP Politechniki Częstochowskiej. Należy dodać, że pod koniec 1966 roku, po zebraniu opinii od ekspertów, Komitet Opiniodawczy Projektów Inżynierskich Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego pozytywnie zaopiniował koncepcję realizacyjną pawilonów Wydziału.

4.4. Powołanie Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej

Częstochowskie organizacje inżynierskie oraz elektroenergetyka udzieliły wszelkiej możliwej pomocy materialnej i finansowej dla powstającego Wydziału. Na początku 1966 roku przy Komitecie Miejskim PZPR w Częstochowie powołano komitet do realizacji bieżących potrzeb Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej w zakresie budowy i wyposażenia. Realnie zakładano, że Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej rozpocznie kształcenie w 1967 roku ze stanem 300 studentów studiów dziennych i wieczorowych. Jednak starania osób kreujących wydział i udzielone poparcie polityczne i administracyjne spowodowały wydanie zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 marca 1966 roku (Nr DT-I-3/3/66) w sprawie zmian organizacyjnych w Politechnice Częstochowskiej (DzUMSZW 1966 Nr 4 z 16 marca poz. 30), które utworzyło od 1 marca 1966 roku Wydział Elektryczny w Politechnice Częstochowskiej z 8 katedrami. Wydział miał rozpocząć działalność od roku akademickiego 1966/1967, przyjmując 75 osób na jednolite studia dzienne. Do czasu wybudowania własnych budynków, Wydział miał początkowo funkcjonować w różnych pomieszczeniach Gmachu Głównego Politechniki Częstochowskiej przy ul. J. H. Dąbrowskiego w Częstochowie. Zapadały kolejne decyzje. Minister Szkolnictwa Wyższego swoim pismem z dnia 30 czerwca 1966 roku (Nr DT-II- 2b/17/66) powołał doc. dr inż. Jana Gottfrieda na stanowisko dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej na lata szkolne 1966/1967 – 1968/1969, z ważnością od dnia 1 lipca 1966 roku. Zarządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 września 1966 roku (Nr DT-I-3/3/66) w sprawie zmian organizacyjnych w niektórych politechnikach i wyższych szkołach zawodowych, (DzUMSZW 1966 Nr 11 z 28 września poz. 106) utworzono od 1 czerwca 1966 roku na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej Wieczorowe Studium Zawodowe. Przyznany przez ministerstwo limit naboru na studia wieczorowe prowadzone przez Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej w roku akademickim 1966/1967 wyniósł 50 osób.

4.5. Rozpoczęcie działalności Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej

Egzamin wstępny (lipiec – sierpień 1966 rok) na studia dzienne i wieczorowe poprzedził nieodpłatny kurs przygotowawczy z matematyki i fizyki dla kandydatów na Wydział Elektryczny. W wyniku przeprowadzonych egzaminów wstępnych otrzymane z ministerstwa limity przyjęć zostały nieznacznie przekroczone.

Okres uruchomienia studiów dziennych (jednolitych magisterskich) i wieczorowych (inżynierskich) był niezwykle ciężką próbą dla pracowników powstałego Wydziału. Uczestniczyli oni w egzaminach wstępnych, sporządzili do końca lipca 1966 roku (wraz z przypisaniem sal) plan zajęć dla pierwszego roku studiów dziennych i wieczorowych, zorganizowali i przygotowali wszystkie zajęcia dla lat pierwszych, przygotowywali wykłady, ćwiczenia i nowe stanowiska laboratoryjne.

W chwili rozpoczęcia roku akademickiego 1966/1967 na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej funkcjonowały tylko cztery Katedry: Matematyki B (kierownik dr Czesław Ginalski), Maszyn Elektrycznych (kierownik dr inż. Mirosław Dąbrowski), Elektroenergetyki (kierownik doc. dr inż. Jan Gottfried) i Automatyki

Przemysłowej (kierownik – vacat). Pozostałe cztery katedry były w trakcie organizacji oraz przeprowadzki już pozyskanej kadry z innych uczelni do Częstochowy. Jest oczywiste, że przeniesienie za porozumieniem stron nie odbywało się natychmiast, gdyż pozyskani pracownicy musieli pozamykać swoje sprawy w poprzednim miejscu pracy.

Pierwsze zajęcia dydaktyczne na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej odbyły się w czwartek, 1 września 1966 roku o godzinie 16:00 w Sali PP (Przodowników Pracy) Gmachu Głównego Politechniki Częstochowskiej (ul. J. H. Dąbrowskiego) dla studentów studiów wieczorowych. W poniedziałek 3 października 1966 roku odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 1966/1967 w Sali Filharmonii Częstochowskiej. Studenci pierwszego roku zostali immatrykulowani, a wykład inauguracyjny nt. „Zagadnienia przesyłu energii w jego historycznym rozwoju”, wygłosił dziekan Wydziału Elektrycznego doc. dr inż. Jan Gottfried. We wtorek 4 października 1966 roku, w Sali PP w Gmachu Głównym uczelni o godzinie 8:15, rozpoczęto pierwsze zajęcia dla studiów dziennych Wydziału Elektrycznego. Pierwszymi zajęciami dla obu typów studiów był wykład z matematyki dr Czesława Ginalskiego.

5. WŁADZE WYDZIAŁU, JEGO JEDNOSTKI, UPRAWNIENIA DO NADAWANIA STOPNI NAUKOWYCH ORAZ KATEGORYZACJA NAUKOWA – OD ZAŁOŻENIA WYDZIAŁU

Kolejnymi dziekanami Wydziału Elektrycznego (dyrektorami Instytutu Elektroenergetyki na prawach wydziału w latach 1970-1983) Politechniki Częstochowskiej byli: dziekan-założyciel doc. dr inż. Jan Gottfried (lata 1966-1970), doc. dr inż. Janusz Horak (lata 1970-1973), doc. dr inż. Witold Papużyński (lata 1973-1979), prof. dr hab. inż. Irena Dobrzańska (lata 1979-1981), doc. dr hab. inż. Janusz Horak (lata 1981-1987), prof. dr hab. inż. Irena Dobrzańska (lata 1987-1990), dr hab. inż. Leszek Rutkowski, prof. PCz (lata 1990-1993), dr hab. inż. Andrzej Rusek, prof. PCz (1993-1999), dr hab. inż. Andrzej Roman, prof. PCz (lata 1999-2005), dr hab. inż. Andrzej Rusek, prof. PCz (lata 2005-2012), dr hab. inż. Lech Borowik, prof. PCz (lata 2012-2016). W dniu 30 kwietnia 2016 roku dziekanem Wydziału Elektrycznego na kadencję 2016-2020 został wybrany prof. dr hab. inż. Andrzej Rusek, który od 1 września 2016 roku przebywał na urlopie na poratowanie zdrowia. Ponieważ nowowybrane władze uczelni stwierdziły, że dziekan-elekt nie podjął pełnienia funkcji dziekana Wydziału Elektrycznego, postanowiono ogłosić konkurs na to stanowisko. W tym celu dokonano zmian w statucie uczelni, które umożliwiły przeprowadzenie w dniu 23 listopada 2016 roku konkursu na dziekana Wydziału Elektrycznego. W wyniku konkursu dziekanem Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej została, jako jedyny zgłoszony kandydat, dr hab. Katarzyna Oźga, prof. PCz. Począwszy od roku akademickiego 2019/2020 Rektor uczelni, zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 26 czerwca 2016 roku (tzw. Ustawą 2.0) na stanowisko Dziekana Wydziału Elektrycznego powołał dr hab. inż. Marka Lisa, prof. PCz.

Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej używał swojej pierwotnej nazwy w latach 1966-1970 i od 1984 - nadal, a nazwy Instytut Elektroenergetyki na prawach wydziału w latach 1970-1983. W 1966 roku na nowo powstałym wydziale powołano osiem Katedr:

Matematyki B; Elektrotechniki Teoretycznej; Miernictwa Elektrycznego; Maszyn Elektrycznych; Aparatów Elektrycznych i Przyrządów Rozdzielczych; Automatyki Przemysłowej; Elektroniki Przemysłowej; Elektryfikacji Zakładów Przemysłowych. Działającą dotychczas na Wydziale Metalurgicznym Katedrę Elektrotechniki przeniesiono na Wydział Elektryczny i przekształcono w Katedrę Elektroenergetyki.

Cztery lata po powstaniu Wydziału, zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z 23 maja 1970 roku (DzU MOiSzW 1970 Nr 8, poz. 44) likwidacji uległy katedry, a na ich miejsce utworzono instytuty. W dniu 1 września 1970 roku, w miejsce Wydziału Elektrycznego utworzono Instytut Elektroenergetyki na prawach wydziału. Katedry o podobnym profilu połączono, tworząc Zespoły: Techniki Izolacyjnej i Elektroenergetyki; Elektrotechniki Teoretycznej i Metrologii Elektrycznej; Automatyki i Elektroniki Przemysłowej; Maszyn i Napędów Elektrycznych. Od 1 października 1973 roku powołano cztery Zakłady naukowo-dydaktyczne: Automatyki i Elektroniki Przemysłowej; Elektrotechniki Teoretycznej i Metrologii Elektrycznej; Maszyn i Napędów; Technik Izolacyjnych i Elektroenergetyki. W roku 1975 decyzją rektora Zakład Technik Izolacyjnych i Elektroenergetyki został podzielony na dwa zakłady: Urządzeń Elektrycznych oraz Techniki Izolacyjnej. W 1979 roku decyzją rektora w Instytucie Elektroenergetyki na prawach wydziału ustalono następujące zakłady: Automatyki i Elektroniki Przemysłowej; Elektrotechniki Teoretycznej i Metrologii Elektrycznej; Maszyn i Napędów Elektrycznych; Urządzeń Elektrycznych; Technik Izolacyjnych. W styczniu 1984 roku wydział powrócił do pierwotnej nazwy, powstały dwa nowe wewnętrzne instytuty, a z czasem, wraz z rozwojem kadry następne. W latach 1984-2020 na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej funkcjonowały następujące jednostki wewnętrzne: Instytut Elektroenergetyki (wydziałowy) działał od 1984 roku do 2019 roku; Instytut Elektrotechniki Przemysłowej funkcjonował w latach 1984-1991 i 2008-2016; Instytut Elektroniki i Systemów Sterowania działał w latach 1991-2016; Instytut Informatyki funkcjonował w latach 2001-2019; Instytut Metrologii, Kompatybilności Elektromagnetycznej i Podstaw Telekomunikacji działał w latach 2004-2008; Instytut Telekomunikacji i Kompatybilności Elektromagnetycznej funkcjonował w latach 2008-2016; Instytut Optoelektroniki i Systemów Pomiarowych działał krótko w latach 2016-2019; Katedra Elektrotechniki i Elektrotechnologii (jako jednostka wydziału) działała w latach 1991-1999, Katedra Elektrotechniki (jako jednostka wydziału) funkcjonowała w latach 1999-2008 i 2016-2019. Po restrukturyzacji związanej z reformą szkolnictwa wyższego przeprowadzonej w 2018 roku, od roku akademickiego 2019/2020 powrócono na Wydziale do jednolitej struktury katedralnej, tworząc dwie duże Katedry: Automatyki, Elektrotechniki i Optoelektroniki oraz Elektroenergetyki.

Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej uzyskał w dyscyplinie elektrotechnika: w dniu 22 czerwca 1992 roku uprawnienia do nadawania stopnia doktora (pismo Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów BCK-VI-U-582/91/92), a w dniu 26 września 2011 roku uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego (pismo Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów BCK-VI-U-132/2011). Na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej pierwsza obrona pracy doktorskiej odbyła się w grudniu 1994 roku, a pierwszy proces nadawania

stopnia doktora habilitowanego zakończono w listopadzie 2013. Do połowy 2020 roku na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej odbyło się ponad 60 obron prac doktorskich i zakończono 6 procesów nadawania stopnia doktora habilitowanego.

Na podstawie ocen parametrycznych Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej posiadała następujące Kategorie Naukowe: lata 2002-2005 – 3, lata 2006-2009 - 1, lata 2010-2013 – 3 (B), lata 2013-2017 – A, od 2017 roku – A.

W połowie 2020 roku na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej zajęcia prowadziło około 60 profesorów, doktorów habilitowanych, doktorów oraz magistrów.

6. KSZTAŁCENIE

Na wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej prowadzono następujące kierunki kształcenia:

- Elektrotechnika (wcześniej nosząca nazwę specjalizacja Elektrotechnika Przemysłowa) - od 1966 roku;
- Informatyka - od roku akademickiego 2001/2002,
- Elektronika i Telekomunikacja - od roku akademickiego 2004/2005;
- Automatyka i Robotyka - od roku akademickiego 2013/2014.

Obecnie Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej kształci na pięciu kierunkach, trzech istniejących od lat (Elektrotechnika; Elektronika i Telekomunikacja; Automatyka i Robotyka) oraz od roku akademickiego 2020/2021 na dwóch nowoczesnych i unikalnych kierunkach:

- Elektromobilność i Energia Odnawialna,
- Inteligentne Miasta,

które powstały w wyniku analizy zapotrzebowania na rynku pracy.

Do roku akademickiego 1991/1992 przyjęcia na studia na wydziale odbywały się w wyniku egzaminu konkursowego. Zmieniające się zapotrzebowanie młodzieży spowodowało zakończenie prowadzenia studiów wieczorowych, rozbitcie studiów dziennych (stacjonarnych) na studia I stopnia (inż.) i II stopnia (mgr inż.) oraz wprowadzenie studiów zaocznych (niestacjonarnych), również podzielonych na dwa stopnie kształcenia. Zwykle na początku prowadzenia jakiegoś kierunku kształcenie realizowane były studia I stopnia, potem wraz z rozwojem kształcenia wprowadzano również II stopień studiów. W roku akademickim 1992/1993 prowadzono kwalifikację przyjmowanych studentów drogą konkursu świadectw i od tego roku studia niestacjonarne prowadzone były jako częściowo odpłatne. Po uzyskaniu uprawnień habilitacyjnych, od roku akademickiego 2012/2013 na Wydziale prowadzone są również studia doktorskie (III stopnia) stacjonarne i niestacjonarne.

Należy dodać, że na zapotrzebowanie środowisk technicznych na Wydziale prowadzone są studia podyplomowe. Od 2005 roku programy nauczania spełniają wymagania standardów kształcenia z wdrożonym Europejskim Systemem Punktów Kredytowych (ECTS). Programy studiów są ciągle modyfikowane oraz dostosowywane w sposób elastyczny do zmieniających się potrzeb i wymagań rynku pracy i oczekiwań studentów.

Dotychczas Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej ukończyło około siedmiu tysięcy

inżynierów i magistrów inżynierów na studiach stacjonarnych (dziennych) oraz około trzech tysięcy inżynierów i magistrów inżynierów na studiach niestacjonarnych (wieczorowych i zaocznych). Studia podyplomowe ukończyło około trzech tysięcy osób. Na wydziale kształcą się obecnie około siedmiuset pięćdziesięciu studentów (w tym prawie połowa na studiach niestacjonarnych), a na studiach doktorskich (III stopnia) kształcą się około dziesięciu doktorantów.

7. BUDYNKI WYDZIAŁU

Autorem projektu rozwiązania architektonicznego Wydziału Elektrycznego był mgr inż. arch. Jerzy Gottfried (prywatnie brat dziekana-założyciela Wydziału) z Przedsiębiorstwa Projektowania Budownictwa Mieszkaniowego „Miastoprojekt Południe” Katowice, a budowę pawilonów powierzono Wojewódzkiemu Przedsiębiorstwu Budownictwa Mieszkaniowego w Katowicach. Należy dodać, że architekt Jerzy Gottfried (ur. 1922 r., zm. 2017 r.), członek elitarnego zespołu projektowego „Zielone Konie”, uważany jest za jednego z najwybitniejszych architektów doby modernizmu w Polsce. W czasach gospodarki planowej załatwienie projektanta budynku poza planem znacznie skracało czas realizacji obiektu.

Rys. 1. Pawilony Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej (1980 rok)

Wzorem dla zaprojektowanych pawilonów wydziału były budynki Centrum Lotów Kosmicznych w Houston w Teksasie (USA), którą dziekan-założyciel i projektant zwiedzali w 1964 roku w czasie wyjazdu do Stanów Zjednoczonych w ramach Stypendium Forda. Byli starsi pracownicy Wydziału do dziś, zaprojektowane i zbudowane obiekty nazywają „hiuston”, a słysząc to zdziwieni młodzi ludzie - nie znający historii powstania pawilonów - nie wiedzą, o co chodzi.

Na rozpoczęcie kolejnych lat akademickich, w październikach 1971, 1972 i 1973 roku oddawano kolejne pawilony wydziału przy al. Armii Krajowej 17 (wówczas al. A. Zawadzkiego) i na tym zakończono część pierwszą budowy kompleksu pawilonów Wydziału Elektrycznego, stanowiącą 1/3 zatwierdzonego założenia architektonicznego. Dalszych części nie zrealizowano do dziś. Zbudowane w latach 1969-1973 pawilony Wydziału Elektrycznego obejmowały 127 pomieszczeń, w tym 90 pomieszczeń dydaktycznych i naukowych, miały powierzchnię 6,4 tys. m² i kubaturę 32,3 tys. m³, znajdowały się na terenie częstochowskiego miasteczka akademickiego, położone wśród zieleni trawników, drzew i krzewów. Wokół

pawilonów utworzono liczne miejsca parkingowe. Zajęcia dydaktyczne na początku XXI wieku prowadzone były w 12 salach wykładowych i ćwiczeniowych, 18 laboratoriach informatycznych (komputerowych), 40 laboratoriach zjawiskowych, a prace dyplomowe w 12 pracowniach naukowych. Trudną do przecenienia pomoc w budowie pawilonów Wydziału oraz ich wyposażeniu udzielił Zakład Energetyczny Częstochowa. Istniejący kompleks budynków Wydziału, zaprojektowany przez architekta Jerzego Gottfrieda, mimo nie wybudowanej całości założenia projektowego, uważany jest za jedno z ciekawszych rozwiązań architektonicznych wydziałów technicznych szkół wyższych w kraju (rys. 1), a długi, przeszklony i szeroki hall za jeden z najładniejszych.

Rys. 2. Zmodernizowany i odnowione pawilony Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej (2018 rok)

Przygotowując Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej do 50-lecia działalności, wybudowane pawilony w latach 1969-1973 zostały zmodernizowane, przebudowywane i dostosowane do nowych funkcji w latach 2011-2014 w ramach realizacji projektu pt. „Przebudowa i termomodernizacja kompleksu budynków Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii”. W miejsce dawnej hali wysokich napięć (pawilon F), która już od dłuższego czasu nie pełniła funkcji badawczej, powstały laboratoria dydaktyczne, naukowe, a przede wszystkim obszerna aula wyposażona w nowoczesny sprzęt audiowizualny. Na dachu pawilonu B wybudowano baterię ogniw fotowoltaicznych, a na dachu pawilonu F została wybudowana farma wiatrowa składająca się z trzech generatorów o pionowej osi obrotu. Te źródła energii elektrycznej służą do wytwarzania energii dla potrzeb własnych Wydziału, do prowadzenia badań naukowych i do celów dydaktycznych. Z okazji 50-lecia Wydziału gruntownie wyremontowane i zmodernizowane pawilony Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej (rys. 2) uroczystie oficjalnie przekazano do użytkowania 15 kwietnia 2016 roku.

8. ZNAK WYDZIAŁU, ŁAŃCUCH – SYMBOL WŁADZY DZIEKAŃSKIEJ, SZTANDAR, TABLICA PAMIĄTKOWA, STATUETKA „ELEKTRY” I ZJAZDY DZIEKANÓW

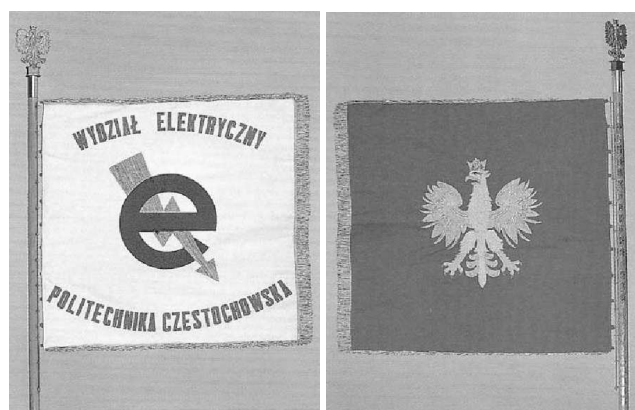
Od powstania Wydział jako swojego Znak (logo) używał znaku Katedry Elektrotechniki sprzed 1966 roku (rys. 3), to jest litery „e” jak elektryczność (kolor niebieski) z przechodzącą przez tą literę dwukrotnie złamaną strzałką prądu (kolor czerwony).

Łańcuch dziekański (rys. 3) zafundowały Wydziałowi częstochowskie zakłady związane produkcją z elektryką oraz

elektroenergetyka. Dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej wystąpił w nim po raz pierwszy na inauguracji roku akademickiego 1968/1969.

Rys. 3. Od lewej: znak (logo) Wydziału oraz łańcuch dziekański

Rys. 4. Dwie płachty sztandaru Wydziału

Sztandar (rys. 4) Wydział otrzymał z rąk fundatora, przedstawicieli Zakładu Energetycznego Częstochowa w dniu 21 czerwca 1986 roku, w czasie obchodów XX-lecia działalności Wydziału. Wyposażenie orła w koronę dziekan Wydziału prof. dr hab. inż. Irena Dobrzańska dokonała w 1989 roku.

Wyróżnieniem Wydziału od czasu uroczystości 50-lecia Katedry Elektrotechniki w 2001 roku, wręczaną osobom zasłużonym dla Wydziału i jego długoletnich pracowników, jest wykonana z brązu niewielka statuetkę „Elektry” przedstawiona jako bogini władająca piorunami oraz opiekunka ognia kaganka oświaty, osłonięta tarczą ze znakiem Wydziału.

Rys. 5. Plakietka wydana z okazji 50-lecia Katedry Elektrotechniki i 35-lecia Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej

Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej dwukrotnie był organizatorem zjazdów dziekanów wydziałów powiązanych z elektrycznością. W dniach 4-6 czerwca 1998 roku Wydział był organizatorem VIII Ogólnopolskiego Zjazdu Dziekanów Wydziałów Elektrycznych i Wydziałów Elektroniki. Obrady zjazdu odbyły się w Ośrodku Wypoczynkowym w Poraju koło Częstochowy. Na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej w dniach 31 maja – 3 czerwca 2016 roku odbył się XXVI Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Wydziałów Elektrycznych, Elektroniki, Telekomunikacji, Automatyki i Robotyki oraz Informatyki. Wydarzenie to było jedną z imprez zaplanowanych przez władze Wydziału w ramach obchodów 50-lecia Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej.

9. BIBLIOGRAFIA

- Gąsior A.: Politechnika Częstochowska 1949-1999, Od Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie do Politechniki Częstochowskiej, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 1999.
- Gąsior A.: Politechnika Częstochowska 1949-2009, Minęło sześćdziesiąt lat, Wydanie II, Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, Politechnika Częstochowska, Częstochowa 2019.
- Gąsior A.: Politechnika Częstochowska 1949-2019, Siódme dziesięciolecie, Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, Politechnika Częstochowska, Częstochowa 2019.
- Gąsior A.: Historia Elektroenergetyki Częstochowskiej w: Zakład Energetyczny Częstochowa SA, Stulecie elektroenergetyki częstochowskiej, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 1996, s. 39-250.
- Gąsior A.: Elektryczne oświetlenie Częstochowy w latach 1887-1927 (prąd stały), Przegląd Elektrotechniczny, 91/4, 2015, s. 153-158.
- Gąsior A.: Oświetlenie miasta Częstochowy do roku 1927, Piorunochrony, Telegrafy, Telefony (Prąd stały), w: Monografia II Kongresu Elektryki Polskiej, T.2, Prace naukowe, Centralny Ośrodek Szkolenia i Wydawnictw, Warszawa 2016, s. 616-648.
- Gąsior A.: 50 lat Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Częstochowie, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2001.
- Gąsior A.: Oddział Częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich w kraju oraz rozwój elektrotechniki na Ziemi Częstochowskiej w XIX i XX wieku, Oddział Częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Poligraficzno-Wydawnicza Spółdzielnia Pracy „Jurapress”, Częstochowa 2006.
- Gąsior A.: 35 lat Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej 1966-2001, Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej 153, Elektrotechnika 16, część 1, 2001, s. 6-18.
- Gąsior A.: 50 lat Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej, Nieznana prehistoria, czyli jak naprawdę powstał Wydział Elektryczny w Politechnice Częstochowskiej, Instytut Maszyn i Napędów Elektrycznych Komel, Maszyny Elektryczne, Zeszyty Problemowe Nr 112 (4), 2016, s. 19-33.
- Gąsior A.: Od Katedry Elektrotechniki do Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Szkic monograficzny w 50-lecie Katedry Elektrotechniki (1951-2001) i 35-lecie Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej (1966-2001), Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2001.
- Praca zbiorowa: Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej na jubileusz Jego XX-lecia (1966-1986), Szkic monograficzny pod redakcją Z. Biernacki, Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa, czerwiec 1986.
- Gottfried J.: Powstanie Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej, w: Materiały II Konferencji Naukowo-Technicznej Metody i Systemy Komputerowe w Automatyce i Elektrotechnice, Politechnika Częstochowska, Wydział Elektryczny, Częstochowa 1997, s. 1-25.
- o. Szafraniec (Kazimierz) S. OSP: Konwent Paulinów Jasnogórskich 1382-1864, Instytut Studiów Kościelnych, Rzym 1966.
- Pollak R.: Kursy Akademickie w Częstochowie w 1944/45 r., Przegląd Historyczno-Oświatowy, R. 1, Kraków 1947, s. 124-145.

ESTABLISHMENT OF THE FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AT THE CZEŃSTOCHOWA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND ITS ACTIVITIES

The work briefly presents the establishment of the Engineering School in Częstochowa (1949) renamed the Częstochowa University of Technology (1955) and the establishment of the Chair of Electrical Engineering by the rector of this school at the Faculty of Mechanical Engineering (1951), and then the formal assigned to this of the chair by order of the Minister of Higher Education to the Faculty of Metallurgy (1953). After raising the rank of the Engineering School in Częstochowa to the Częstochowa University of Technology, the reasons for the tendency to liquidate the university (the second polytechnic in the Katowice voivodeship) were shown, causing actions to prevent regress by trying to establish a new Faculty of Electrical Engineering. All phases of operation of technicians from 1962 leading up to the establishment in March 1966 of the Faculty of Electrical Engineering of the Częstochowa University of Technology were presented. The faculty's authorities and powers, all its independent units, education at the faculty and buildings in which the faculty operates from 1966 to mid-2020 are also shown.

Keywords: Faculty of Electrical Engineering of the Częstochowa University of Technology, Chair of Electrical Engineering, establishment of the Faculty, functioning of the Faculty.